

[Christmas Møller.]

Erhvervene udover den rene Monopol-dannelse netop i nærværende Øjeblik."

Det er Betænkningen fra det ærede Medlem Hr. Fraenkel og det ærede Medlem Hr. Korsgaard, og den konkluderer i følgende:

„Den maa da henvises til en Kommission, der maa anvende lang Tid paa Indsamling af Oplysninger fra Ind- og Udland, uden hvilke en Lovgivning paa dette Punkt vil være ganske i det blaa."

Jeg tror jo nok, at den højtærede Minister, efter at være blevet virkelig bekendt med, hvad der stod i Betænkningen fra det konservative Folkeparti i 1920, maa indrømme mig, at der ikke er nogen som helst Ændring i den Stilling, det konservative Folkeparti indtager. Jeg har udtalt mig om Monopoler og Truster paa en saadan Maade, at der ikke kunde herske Tvivl om vort Standpunkt, og jeg siger til den højtærede Minister paa samme Maade, som det blev sagt i Betænkningen i 1920: Lad os faa Oplysninger om, hvad Meningen med hele dette Spørgsmaal er, som jo aldeles ikke er den at angribe Truster og Monopoler, hvad den højtærede Minister i Virkeligheden heller ikke vilde optage en Diskussion med mig om.

Den højtærede Minister sagde, at Koncentrationen havde jeg set rigtigt paa, Udviklingen gik mere og mere i Retning af koncentrerede Bedrifter, og, føjede Ministeren til, saa var det utvivlsomt, at Chancen for selvstændig Virksomhed forringedes. Jeg har — hvad Ministeren ikke har gjort — med Tal paavist, hvordan Udviklingen har været, og paavist, at der aldeles ikke er den mægtige Forskydning, som man ofte opererer med. Men endvidere har jeg rejst det Spørgsmaal, som jeg i hvert Fald ikke har haft Materiale til Raadighed for — muligt er det, at det foreligger, og at mere kyndige kan udtale sig derom, men jeg har ikke haft Materialet til Raadighed for en Undersøgelse deraf — det Spørgsmaal, som man dog maa erkende ogsaa har stor Betydning, nemlig hvormange egentlig selvstændige Stillinger, egentlig selvstændige Virksomheder, der efterhaanden skabes indenfor den store og indenfor den koncentrerede Bedrift, om man ikke har Lov til at udtrykke det paa den Maade, at det er meget muligt, at der ogsaa indenfor den nye Form for Bedrift, Storbedriften, den koncentrerede Bedrift, er den samme Mulighed for Opdrift, den samme Chance, den samme Mulighed for at arbejde sig frem, som man tidligere havde indenfor de selvstændige Virksomheder.

Den højtærede Minister vil ikke — hvad jeg meget vel forstod, at han ikke vilde — erkende den Maade, hvorpaa jeg havde taget Forslaget; han vilde have det tilpasset til hans Agitation, at vi fra konservativ Side skulde gaa imod alle Samfundsindgreb overfor Monopoler og virkelige koncentrerede store Virksomheder, som kunde udøve en monopolagtig Indflydelse. Jeg sagde det modsatte, men den højtærede Minister har Brug for noget andet i sin Agitation. Jeg vendte mig saavel i Enkeltheder som samlet imod dette Lovforslag, men ikke fordi det angreb Truster o. s. v., men fordi det skulde bruges til noget ganske andet, nemlig Tilsyn med alle, baade store og smaa Virksomheder, der er her i Landet. Og saa stillede jeg da det Spørgsmaal til den højtærede Minister, om vi ikke maatte faa nogle Eksempler paa de Truster, der er her i Landet. Ministeren vilde hellere have dette henvist til en Udvalgsbehandling, og jeg kan love den højtærede Minister, at der ogsaa skal komme Spørgsmaal i Udvalget.

Det Punkt, hvor den højtærede Minister særlig greb ind, var overfor de udenlandske Truster: Jeg ser ganske bort fra det, som den højtærede Minister talte om med Hensyn til Benzin og Benzinpriser. Det mener jeg, falder ind under det Begreb, Ministeren talte om forleden Dag, da han sagde, at noget skal man jo sige, og det skænker jeg derfor den højtærede Minister. Men jeg vil gerne spørge Ministeren: hvorledes vil han med dette Lovforslag vedtaget træde ind overfor Petroleumsselskabernes Aftaler, lad os sige alle de tre eksisterende store Selskabers Prisaftaler og Udnyttelse af Landet? Hvorledes vilde han gøre dette med dette Lovforslag vedtaget? Eller hvis vi tænker paa „den udenlandske Margarinetrust“. Den udenlandske Margarinetrust, som Ministeren omtalte, kan vi jo alle sammen være enig med Ministeren i, er et Spørgsmaal af meget betydelig Interesse; det har jeg ikke udtalt mig imod, tværtimod! Dette Spørgsmaal om udenlandsk Kapitalmagts eventuelle Erobring af denne Virksomhed eller af mange andre Virksomheder indenfor vort Lands Grænser er af meget betydelig Interesse, men jeg spørger (P. Andersen: Stem for Loven!) Saa spørger jeg ogsaa det ærede Medlem Hr. P. Andersen — altsaa baade Ministeren og det ærede Medlem, der nu meldte sig som den, der vidste særlig Besked, og som maaske derfor i særlig Grad kan svare —, hvad vil de Herrer gøre med dette Lovforslag vedtaget overfor „Margarinetrusten“, hvordan vil de begrænse dens Magt, hvordan vil de begrænse det Angreb,